

LUDĚK TESAŘ

ekonom

SEDMERO POSTŘEHŮ Z VLÁDNÍ REFORMY S NADHLEDEM A VTIPEM

GESTO JE DRŽENÍ TĚLA VŮBEC, ZVLÁŠTĚ POKUD POHYBU SE TÝČE. ODTUD ZNAČÍ I POHYB, ZVLÁŠTĚ RUKOU, ALE I POSUNĚK VŮBEC. PROTO UŽÍVÁNO SLOVA TOHO I O UMĚLÉ MIMICE HERCŮ A ŘEČNÍKŮ.

Toliko Ottova encyklopedie naučná o slově „gesto“. Zvláště poslední věta je příznačným vyjádřením pro současnou reformu veřejných rozpočtů. Dokonce si myslím, že by pojem reforma veřejných rozpočtů měla být výkladem ošetřena a takto uvedena na pravou míru. Je sice mediálně známo, že tato „reforma“ má ušlechtilý cíl spasit národ před stoupou finanční zkrápy statečného deficitu. Ten chlapík je v pravdě tvrdý borec a v uplynulé době, jakož i dnes, se mu daří božsky. Ptáte se vážení čtenáři, proč haním tak šlechetný počin, který je navíc kryt ušlechtilým cílem? Protože mám jiný názor, protože jsem vystudoval ekonomii, anebo protože prostě nesnáším gesta. Vyberte si dle libosti. Nabídnou Vám tu několik informací proč se mi „reforma“ a dosavadní vládnutí nelíbí. Podám Vám to bez hlubších ekonomických rozborů (to si můžeme užít příště). Dosud a dnes platí, že:

1. *Stát nás žene do sociální sítě.* Toho, kdo se chce žít sám, stát peskuje a nehorázně ždíme. Žene ho tak do sociální sítě. Každý jsme vlastně den ode dne více potenciálními rentiéry státních podpor. *Reforma* to řeší větším ždímáním a dalšími klacky pod nohy pro podnikatele a zaměstnance. Je to jako sedět u ohně a dávat trestné body tomu, kdo nosí k ohni dřevo.

2. *Platíme si příliš mnoho úředníků a veřejných služeb než si můžeme dovolit* (ze zdravotních důvodů nebudu mluvit o jejich výkonnosti a kvalitě). Jinak řečeno, paritou kupní síly se nákup veřejných služeb občanů ČR téměř rovná tomu, co

si dopřávají těmito nákupy občané EU. *Reforma* sice snižuje počet státních zaměstnanců, ale zvyšuje objemy veřejných výdajů na státní služby. Tím občanům zbývá méně peněz na spotřebu. Stát bohatne na úkor občanů a těm nabízí „zdarma“ služby, které nepotřebují nebo nechtějí. Takový stav nebude prospívat konečné spotřebě domácností, jakkoliv jsou státní predikce v tomto směru optimistické. Je to jako by vás někdo nutil jít za každou cenu k zubaři JUDr. Omáčkovi, což je navíc známé hovado a lump. I kdybyste tam nešli Omáčkova ordinace bude prosperovat díky státní zakázce.

3. *Prioritou vlády je školství, což je vládní žert* (viz Tabulka 1). Vládní reforma tuto prioritu potvrdila nedávným zvýšením mezd policistům. Školství vláda zanedbává a vytrvale buduje policejní stát. S nadsázkou lze říci, že je jedno jestli budeme pitomý, dáme se přece k policii.

4. *Stát uráčí na koupelny a neřeší situaci trhu z byty.* Aby vláda ušetřila, zhoršila podmínky pro stavební spoření. Důsledkem bude to, že kdo ještě výhodné spoření neuzavřel, učiní tak a okamžitý dopad na státní rozpočet bude výrazně negativní. V dalších letech (cca po 3 až 4) sice stát ušetří, ale stavební spoření nebude mít nadále smysl a bude jen mrháním penězi. *Reforma* tento stav ponechává. *Jestli ne-*

budou mít vaše děti kde bydlet, dejte si sprchu v nové koupelně nebo si založte účet kam vám budou přispívat sousedé neb je k tomu stát nutí. Ostatně vy jste zase nuceni přispívat na oplátku jim.

5. *Drží se hloupé krédo: čím vyšší a chaotické daně, tím lépe.* Česká republika patří k evropským státům s nejvyšším daňovým zatížením (viz. Tabulka 2). *Reforma* daňové zatížení ještě zvýší, aby stát mohl zaplatit nezaměstnané. Krachy podnikatelů a podniků budou růst a počet nezaměstnaných také. Zvýší se daně i potom a komu? *Kde nic není nebere ani smrt, ale zbývá dodat, že dokonce ani stát.* Chce-li člověk daně zaplatit, aby se v tom čuně vyznalo. *Najměte si tedy daňového poradce nebo daně prostě neplaťte.*

6. *Stát nutí občany spořit peníze na důchod u fondů, ale od garancí a jejich solidnosti dává ruce pryč.* Do důchodu sice nebudete mít šanci odejít, protože věk odchodu do důchodu poroste. Je to jako by jezdec nutil svého koně skočit velký Taxistův příkop pobízením z tribuny a za vítězství by dostal koník vymyšlenou kostku cukru a jezdec zlatý pohár.

7. *Reforma neposiluje finanční svobodu obcí, krajů ani občanů a je jen gestem.* Hluboce nesouhlasím s principy: jsi-li pracovitý, šikovný a chceš pracovat – plať; jsi-li naopak neschopný a navíc líný – zaplatíme tě. Je to jako plivat na podstatu člověka a snažení předchozích generací. Je to zkrátka popření přírody.

Možná se mýlím, ale jakkoliv byl tento článek satiricky laděný, mám pocit, že jsme nuceni jít zkratkou dlouhou sto kilometrů do bodu vzdáleného třicet metrů a ten, kdo nás vede, každý zdlaný kopec považuje za úspěch. Můžeme nad tím plakat nebo se sarkasticky smát. Já osobně mám raději smích. A navíc si myslím, že podstata života toho, kdo nás vede, visí na jednom jediném gestu.

Tabulka 1: Dynamika veřejných výdajů v letech 1995 až 2001 podle funkčního členění

	Růst výdajů 2001 / 1995	Váha na celkových výdajích v roce 2001
Celkové výdaje veřejných rozpočtů ¹⁾	55%	100%
z toho: Sociální zabezpečení a sociální péče	95%	33.9%
Zdravotnictví	59%	15.9%
Vzdělání	29%	10.1%
Obrana	29%	8.8%
Doprava a spoje	59%	8.0%
Bydlení, komunální služby	48%	6.5%
Všeobecná veřejná správa a služby	5%	5.9%
Ostatní hospodářské záležitosti a služby	83%	5.9%
Rekreace, kultura	71%	2.5%
Zemědělství, lesnictví, rybářství, myslivost	112%	2.4%

Zdroj: MF. GFS statistika veřejných rozpočtů ČR; www.mfcr.cz.
Poznámka: 1) Výdaje po očištění o dotace transformačním institucím.

Tabulka 2: Složená (nekonolidovaná) daňová kvóta ve vybraných zemích v roce 2000

Česká republika	39.4%
Maďarsko	39.1%
Německo	37.9%
Řecko	37.8%
Spojené království	37.4%
Slovensko	35.8%
Švýcarsko	35.7%
Španělsko	35.2%
Portugalsko	34.5%
Polsko	34.1%
Irsko	31.1%
OECD	37.4%
OECD-Evropa	39.9%
EU-15	41.6%

Zdroj: MF. OECD Revenue Statistics, Paris, 2002.